

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

z dnia 16 marca 1951 r.

w sprawie realizacji uchwały Nr 109 Prezydium Rządu z dnia 21 lutego 1951 r. o oszczędności w budownictwie.

Wykonując postanowienia uchwały Nr 109 Prezydium Rządu z dnia 21 lutego 1951 r. w sprawie oszczędności w budownictwie (Monitor Polski Nr A-16, poz. 220) zarządza się w porozumieniu z Ministrem Finansów, co następuje:

§ 1. 1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami inwestorzy centralni (w zakresie planu centralnego) i inwestorzy naczelnicy (w zakresie planów terenowych) obowiązani są do rozdziału globalnych zadań oszczędnościowych na poszczególne tytuły inwestycyjne.

2. W przypadkach gdy inwestor nadrzędny (centralny lub naczelnicy) nie przesłał inwestorowi bezpośredniemu zawiadomienia o wysokości zadania oszczędnościowego przeznaczonego do osiągnięcia w etapie projektowania — inwestor bezpośredni obowiązany jest wprowadzić do treści wniosków zamiennych zadania oszczędnościowe w wysokości co najmniej 3% dla budownictwa mieszkaniowego oraz co najmniej 5% dla budownictwa przemysłowego i innego niemieszkaniowego.

3. Nadając klauzulę wykonalności inwestorzy centralni (w planie centralnym) oraz wojewódzkie komisje planowania gospodarczego (w planach terenowych z podziałem na inwestorów naczelnicy) zewidencjonują oszczędność zadeklarowaną przez inwestorów we wnioskach zamiennych osobno dla okresu projektowania i osobno dla okresu realizacji inwestycji.

4. Oszczędność wykazywana we wnioskach zamiennych nie obejmuje obniżki kosztów, spowodowanej obniżką cen materiałów zaopatrzeniowych i inwestycyjnych dokonaną uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1950 r. (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-1, poz. 6).

§ 2. 1. Banki finansujące inwestycje potracą jednorazowo bez zlecenia inwestorów w terminie do dnia 15 kwietnia 1951 r. kwoty wynikające z zadań oszczędnościowych etapu projektowania uwidocznione w tytułach zamiennych inwestorów bezpośrednich.

2. Potrącenie przez banki finansujące inwestycje kwot wynikających z zadań oszczędnościowych nie zwalnia inwestorów od rewizji projektów i kosztorysów pod kątem widzenia postulatów oszczędnościowych zgodnie z uchwałą Nr 109 Prezydium Rządu z dnia 21 lutego 1951 r. w sprawie oszczędności w budownictwie (Monitor Polski Nr A-16, poz. 220) oraz zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 14 grudnia 1950 r. w sprawie obniżenia kosztów projektowanych obiektów (Biuletyn P. K. P. G. Nr 26, poz. 302). Rewizja wszystkich projektów i kosztorysów powinna być zakończona w nieprzekraczalnym terminie do dnia:

- a) 15 kwietnia 1951 r. w zakresie obiektów wykonywanych w pierwszej połowie roku 1951,
- b) 31 maja 1951 r. w zakresie obiektów wykonywanych w drugiej połowie roku 1951.

3. Protokoły Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych (K.O.P.I.) powinny być przedłożone właściwemu oddziałowi banku finansującego inwestycje w ciągu 10 dni od daty dokonania rewizji projektów i kosztorysów.

4. Jeżeli z protokołów K.O.P.I. wynika, że inwestor nie wykonał nałożonego na niego zadania oszczędnościowego lub zadanie to przekroczył, bank finansujący inwestycje zawiadamia o tym inwestora centralnego (w zakresie planu centralnego) lub inwestora naczelnego (w zakresie planów terenowych).

5. Bank finansujący inwestycje zawiadamia inwestora centralnego (naczelnego) również o przypadkach nieprzedłożenia przez inwestorów protokołów K.O.P.I. w terminie określonym w ust. 3.

6. W przypadku niewykonania zadań oszczędnościowych w przepisanej wysokości inwestorzy zobowiązani są ograniczyć swój program rzeczowy na rok 1951.

7. W przypadku braku kosztorysu suma uzyskanej oszczędności w etapie projektowania powinna być ustalana szacunkowo przez biura projektowe i K.O.P.I.

§ 3. 1. W przypadkach, gdy umowa między inwestorem i wykonawcą robót budowlano-montażowych została zawarta bez uwzględnienia oszczędności w etapie projektowania, ogólny koszt robót ustalony w tej umowie ulega obniżeniu o kwotę oszczędności etapu projektowania w drodze dodatkowego porozumienia, stanowiącego składową część umowy.

2. Dodatkowe porozumienie powinno być zawarte w terminie do dnia 15 kwietnia 1951 r. i złożone przez inwestora w banku finansującym inwestycje w ciągu 3 dni od daty zawarcia porozumienia.

§ 4. Przedsiębiorstwa wykonawstwa inwestycyjnego obniżą koszty realizacji robót budowlanych i montażowych co najmniej o 9,1% (oszczędność zasadnicza) kosztów obliczonych na podstawie cen z marca 1950 r.

§ 5. 1. W stosunku do wszystkich kosztorysów opartych o ceny nie uwzględniające obniżki cen materiałów inwestycyjnych, dokonanej uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1950 r., powinna być stosowana dodatkowa dalsza obniżka kosztów (oszczędność dodatkowa). Obniżkę tę określa się na 4,5% wartości całości zużytych materiałów w przerobie rocznym przedsiębiorstwa.

2. Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe ustalą na podstawie zatwierdzonych planów techniczno-produkcyjno-finansowych procent udziału kosztów materiałowych w globalnej sumie kosztów operacyjnych. Procent ten powinien być pomnożony przez 4,5 i podzielony przez 100. Wynik tego działania ustali odsetek obowiązującej przedsiębiorstwo dodatkowej oszczędności z tytułu obniżki cen materiałów inwestycyjnych w stosunku do wszystkich robót wykonywanych przez przedsiębiorstwo. Określony w ten sposób obowiązek dodatkowej oszczędności powinien być wprowadzony do wszystkich umów o roboty budowlano-montażowe przedsiębiorstwa. Zmiana umów w tym zakresie powinna być podana przez inwestora do wiadomości banku finansującego inwestycje, których dotyczy umowa.

3. Do czasu ustalenia udziału kosztów materiałów w planach techniczno-produkcyjno-finansowych przedsiębiorstw — potrącane będzie z każdego rachunku przejściowego 2% z tytułu oszczędności dodatkowej, zarówno w stosunku do robót wykonywanych w pierwszym jak i w drugim kwartale 1951 r. Ostateczne rozliczenie z tego tytułu nastąpi po skorygowaniu umów (ust. 2).

4. W przypadku gdy kosztorys sporządzony jest według cen 1951 r., całość dodatkowego zadania oszczędnościowego w wysokości ustalonej dla przedsiębiorstwa wykonawczego stosownie do ust. 2 obciąża inwestora, co powinno być stwierdzone w umowie.

5. W przypadku gdy skutek braku kosztorysu dla danej roboty rozliczenia oparte są o kalkulację wynikową, całość zadania oszczędnościowego (zasadniczego i dodatkowego) obciąża inwestora. Kalkulacja wynikowa nie może w żadnym przypadku przekroczyć efektywnie poniesionych kosztów bezpośredniej robocizny i materiałów oraz górnej granicy dopuszczalnych generalistów obowiązujących dla danego rodzaju robót.

§ 6. Roboty melioracyjne i zalesieniowe są wolne od dodatkowej oszczędności.

§ 7. W celu ustalenia poziomu cen i obliczenia obowiązującej przedsiębiorstwa oszczędności zasadniczej (§ 4) indywidualnie dla każdego kosztorysu zobowiązuje się strony zawierające umowy o wykonawstwo inwestycyjne

do umieszczenia na kosztorysach umownych klauzuli, zawierającej następujące dane:

1) podstawa obliczenia kosztów robocizny (powołanie się na właściwy układ zbiorowy),

2) współczynnik zmiany poziomu cen kosztorysowych w stosunku do cen z marca 1950 r. Przy określeniu współczynnika zmiany poziomu cen nie należy uwzględniać obniżki cen materiałów dokonanej uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1950 r.

§ 8. 1. Poszczególni ministrowie wydadzą w terminie do dnia 31 marca 1951 r. dla podległych im biur projektowych szczegółowe instrukcje określające podstawę i sposób ustalenia współczynnika, o którym mowa w § 7 pkt 2. W zakresie robót budowlanych i instalacyjnych budownictwa ogólnego podstawę stanowić będzie w części określającej koszty bezpośrednie „Cennik robót budowlanych i instalacyjnych na rok 1950“ (wydawnictwo Ministerstwa Budownictwa).

2. Inwestorzy zlecają biurom projektowym uwidocznienie współczynnika przeliczenia różnic poziomu cen w stosunku do cen z marca 1950 r. na kosztorysach opracowanych przez te biura.

3. Biurom projektowym, które opracowały przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia kosztorysy, inwestorzy zlecają opracowanie i uwidocznienie na kosztorysach w terminie do dnia 15 kwietnia 1951 r. wskaźników zgodnie z § 7 pkt 2.

4. W przypadku powierzenia przez inwestorów wykonania kosztorysów nie biurom projektowym, lecz innym osobom zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 27 lipca 1950 r. w sprawie trybu zlecania wykonania dokumentacji technicznej dla potrzeb planu inwestycyjnego — zainteresowani ministrowie ustalą w terminie do dnia 31 marca 1951 r., które biura projektowe zobowiązane będą do opracowania i uwidocznienia wskaźników przeliczeniowych zgodnie z ust. 1, 2 i 3 w terminie do dnia 15 kwietnia 1951 r.

5. Dla kosztorysów określonych w ust. 4, a opracowanych przed dniem wejścia w życie tego zarządzenia, biura projektowe wyznaczone w trybie określonym w ust. 4 ustalą wskaźniki zmiany poziomu cen w terminie do dnia 15 kwietnia 1951 r.

6. Do czasu ustalenia wskaźników poziomu cen potrącane będą z rachunków przejściowych odpowiednie kwoty oszczędności według procentu proponowanego przez wykonawcę. W tym przypadku w umowach ramowych pomiędzy inwestorem a wykonawcą robót inwestycyjnych przewidzianych planem inwestycyjnym należy ustalić termin nie późniejszy niż dzień 15 kwietnia 1951 r. do zamiany procentu oszczędności proponowanego przez wykonawcę na procent ustalony zgodnie z niniejszym zarządzeniem. Procent ten stanowić będzie podstawę dla ostatecznego rozliczenia oszczędności.

§ 9. 1. Oszczędności zasadnicza i dodatkowa, obciążające przedsiębiorstwo wykonawcze, potrącane będą z każdego rachunku przejściowego oraz rachunku ostatecznego w wysokości ustalonej indywidualnie dla każdej umowy o roboty wykonawstwa inwestycyjnego zgodnie z postanowieniami §§ 4 i 5 ust. 1 i 3.

2. W przypadku gdy kosztorys jest oparty na cenach późniejszych niż z marca 1950 r., obowiązek uzyskania oszczędności zasadniczej (§ 4) podlega podziałowi między przedsiębiorstwo wykonawcze i inwestora. Podział ten zostanie dokonany według zasady, że procent wyrażający różnicę pomiędzy poziomem cen kosztorysu i cenami I kwartału 1950 r. obciąża inwestora, reszta zaś oszczędności do wysokości 9,1% obciąża przedsiębiorstwo wykonawcze.

3. Obliczenie oszczędności zasadniczej obciążającej przedsiębiorstwo powinno być dokonywane według następującego wzoru:

$$X = \frac{S}{K} \left[\frac{9,1 - (1 - K) \cdot 100}{100} \right]$$

przy czym: X = wysokość procentu obciążającego przedsiębiorstwo,

K = współczynnik poziomu cen w granicach od 0,909 do 1.

S = 100.

Uwaga: O ile „K” jest równe lub mniejsze od 0,909 — oszczędność zasadnicza obciąża jedynie inwestora.

§ 10. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za wypełnienie zadań oszczędnościowych zgodnie z §§ 4 i 5 ust. 1 i 3 także w stosunku do robót powierzonych podwykonawcy.

§ 11. 1. Zadania oszczędnościowe etapu wykonawstwa obowiązują w odniesieniu do robót wykonywanych od dnia 1 stycznia 1951 r.

2. Jeżeli w chwili ogłoszenia niniejszego zarządzenia umowa nie została jeszcze całkowicie wykonana, potrącenie procentu zadania oszczędnościowego w części obowiązującej przedsiębiorstwo nastąpi począwszy od pierwszego rachunku wystawionego przez przedsiębiorstwo po dniu ogłoszenia zarządzenia. Z rachunku tego potrącić należy również całość kwoty wynikającej z zadania oszczędnościowego, obciążającego przedsiębiorstwo a przypadającego na zakres robót wykonanych po dniu 1 stycznia 1951 r.

3. W stosunku do umów wykonanych całkowicie przed dniem wejścia w życie tego zarządzenia przy nie zrealizowanych zadaniach oszczędnościowych obowiązujących wykonawcę — odpowiednie kwoty oszczędności powinny być rozliczone i odprowadzone do banku finansującego inwestycje przez strony w terminie dni 30 od daty ogłoszenia niniejszego zarządzenia.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1951 r.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego: w z. S. Jędrychowski